

prima instanță, Judecătoria Buiucani, mun.Chișinău dosarul nr. 2ra-1831/2017
judecător: A.Negru
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: L. Bulgac, D. Manole, A. Danilov

Î N C H E I E R E

11 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecători

Galina Stratulat
Dumitru Mardari, Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Artur Celac împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Artur Celac, respinse apelurile depuse de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova și casată hotărârea Judecătoria Buiucani mun.Chișinău din 17 iunie 2016 în partea încasării prejudiciului moral,

c o n s t a t ă :

La 11 ianuarie 2016, Artur Celac s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, prin ordonanța procurorului în Procuratura Buiucani, mun.Chișinău din 25 februarie 2013 a fost scos de sub urmărire penală în cauza penală nr.2003420557, pe motiv că infracțiunea nu a fost săvârșită de el.

Menționează că conform art.3 alin.(1) și art.6 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, din bugetul de stat urmează să îi fie compensat prejudiciul moral cauzat.

Afirmă că învinuirea în cauza penală i-a fost înaintată contrar legii și a fost atras la răspundere penală ilegal.

Astfel, susține că în toamna anului 2003, locuind în XXX a fost reținut de mai mulți reprezentanți ai autorităților nerecunoscute din raioanele din stânga Nistrului, în legătură cu solicitările de arest efectuate de reprezentanții poliției din or.Chișinău, însă în final a fost eliberat.

Tot în acel moment a aflat că fotografia sa împreună cu toate datele personale au fost prezentate în programul informativ Mesager, la rubrica persoanelor anunțate în căutare.

La 23 februarie 2004 a fost reținut și transportat la Comisariatul de Poliție din s.Copanca, r.Căușeni de unde a fost transmis în custodia polițiștilor din Comisariatul de Poliție a sect. Botanica, iar soției și copilului nu i-au comunicat despre faptul că a fost reținut și unde se află.

Invocă reclamantul că la comisariatul de Poliție a sect. Botanica a fost informat că urmează să recunoască 4 episoade de infracțiuni de furt de automobil, fiind supus torturii, agresiunilor psihice și bătut. Ulterior a fost transportat la izolatorul de detenție preventivă, unde la fel a fost supus bătăii și presiunii psihice.

Totodată relatează că ziua era transportat la Comisariatul de Poliție a sect. Botanica, unde era forțat să recunoască furturile de automobil, iar seara era adus în izolator.

Indică că, fiind transportat la Comisariatul de Poliție a sect.Botanica a acceptat propunerea polițiștilor de a recunoaște infracțiunea de furt, iar după ce a fost adus în izolator peste o perioadă de timp starea sa de sănătate s-a agravat.

Mai reține că într-un final a fost eliberat cu aplicarea în privința sa a obligației de a nu părăsi localitatea.

Indică că în 2006, 2009 și 2013 Procuratura sect.Buiucani a prelungit termenul controlului judiciar, iar în 2014 a fost emisă ordonanța de scoatere a sa de sub urmărire penală pe toate capetele de învinuire.

Solicită Artur Celac încasarea din bugetul de stat a prejudiciului moral în cuantum de 500 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 iunie 2016 acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Artur Celac prejudiciul moral în sumă de 25 000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

La 23 iunie 2016, Procuratura Generală a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 17 iunie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

La 11 iulie 2016, Artur Celac a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Tot la 11 iulie 2016 a contestat cu apel și Ministerul Justiției, hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 17 iunie 2016, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017 a fost admis apelul declarat de Artur Celac, respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 17 iunie 2016 în partea încasării prejudiciului moral și emisă o nouă hotărâre prin care a fost încasat prejudiciul moral în sumă de 120 000 lei. În rest hotărârea a fost menținută.

La 16 august 2017 Procuratura Generală, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017, solicitând admiterea recursului cu modificarea deciziei instanței de apel în partea încasării prejudiciului moral cu dispunerea diminuării acestuia până la o limită rezonabilă.

În motivarea recursului, recurenta a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, deoarece instanța la emiterea acesteia a aplicat eronat normele de drept material.

Totodată consideră că, decizia instanței de apel urmează a fi modificată în partea ce privește determinarea întinderii și calcularea prejudiciului moral, or suma determinată excede cuantumul rezonabil de acordare a prejudiciului moral pe asemenea cauze și contravine normelor de drept material aplicabile.

Mai menționează că stabilirea cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciile aduse unei persoane presupune o apreciere subiectivă din partea judecătorului, care, însă trebuie să aibă în vedere anumite criterii obiective rezultând din cazul concret dedus judecății, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, să aprecieze intensitatea și gravitatea atingerii aduse acestora.

La 20 septembrie 2017, Ministerul Justiției al RM a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

Consideră că organul de urmărire penală nu a admis careva ingerințe ilegale a dreptului la libertate și la siguranță prevăzut de art.5 CEDO a lui Artur Celac, precum și nu a încălcat prevederile art.6 al Convenției, or, organul de urmărire penală, în cadrul cauzei penale a realizat un mecanism investigator efectiv într-o societate democratică, și anume a investigat și prevenit acțiuni criminale comise de către persoanele fizice și juridice.

Susține că la stabilirea cuantumului despăgubirii acordate cu titlu de prejudiciu moral instanța a apreciat arbitrar argumentele participanților la proces.

Mai invocă că nu au fost prezentate probe veridice, admisibile, pertinente și concludente care ar confirma că Artur Celac ar fi suferit prejudicii considerabile.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate la 16 august 2017 și 20 septembrie 2017 în termen, în cazul în care copia deciziei a fost expediată participanților la proces la 14 iunie 2017 (f.d.144), iar la materialele cauzei lipsește dovada recepționării acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 07 septembrie 2017, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Artur Celac cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 02 octombrie 2017, Artur Celac prin intermediul avocatului Andrei Beruceașvili a depus referință prin care a solicitat ca recursurile Procuraturii Generale și Ministerului Justiției să fie declarate inadmisibile.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Audiind raportul verbal al judecătorului raportor și verificând temeiurile invocate în recursuri în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) a aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului menționează că, Procuratura Generală și Ministerul Justiției în cererile de recurs nu au invocat nici unul din temeiurile de declarare prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) Codul de procedură civilă.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul judiciar indică că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, fără a se examina temeinicia lor.

În acest sens, completul reiterează prin prisma jurisprudenței CEDO că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor argumentele recursurilor, au fost verificate minuțios, la judecarea pricinii în ordine de apel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Procuratura Generală și Ministerul Justiției, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru